

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONCURSUL NAȚIONAL DE LIMBA LATINĂ

- etapa județeană -

martie 2006

Clasa a XII-a

I a. Traducere în limba română:

Sed est – isdem de rebus – quod dici possit subtilius, si prius Epicuri sententiam viderimus, qui censet necesse esse omnes in aegritudine esse, **qui** se in malis esse **arbitrentur**, sive illa ante provisa et expectata sint sive inveteraverint. Nam neque vetustate **minui** mala nec **fieri** praemeditata leviora, stultamque etiam **esse** meditationem futuri mali aut fortasse ne futuri quidem: satis **esse** odiosum malum omne, **cum venisset**; qui autem semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi, ei **fieri** illud sempiternum malum; si vero ne futurum quidem sit, frustra suscipi miseriam voluntariam; ita semper **angi** aut **accipiendo aut cogitando** malo. (M. Tullius Cicero, *Tusculanae disputationes*, 3.32) **(25 puncte)**

I.b. Analiza textului, din punct de vedere lingvistic:

1. Extrageți propoziția principală din prima frază a fragmentului; **(2 puncte)**
2. Segmentați propozițiile din secvența: ... *qui censet necesse esse omnes in aegritudine esse* ... (nu este necesar să le și analizați); **(2 puncte)**
3. Analizați următoarele propoziții:
... *qui* ... *arbitrentur* ...
... *cum venisset* ...; **(2 puncte)**
4. Justificați sintactic folosirea infinitivelor *minui*, *fieri*, (*stultam*) *esse*, (*satis odiosum*) *esse*, *fieri*, *suscipi*, *angi* din cea de a doua parte a fragmentului (explicația este aceeași pentru toate verbele); **(2 puncte)**
5. Precizați modul verbelor *accipiendo* și *cogitando*. Precizați criteriul sintactic care v-a ajutat să alegeți răspunsul. **(2 puncte)**

II. Analiză literară:

a. P. Vergilius Maro, *Aeneis*, IV, 428-436:

„Cur mea dicta negat duras demittere in auris? / Quo ruit? Extremum hoc miserae det munus amanti: / exspectet facilemque fugam ventosque ferentis. / Non iam coniugium antiquum, quod prodidit, oro, / nec pulchro ut Latio careat regnumque relinquat: / tempus inane peto, requiem spatiumque furori, / dum mea me victam doceat fortuna dolere. / Extremam hanc oro veniam (miserere sororis), / quam mihi cum dederit cumulatam morte remittam.”

„De ce rămîne neînduplecat și nu-și pleacă urechea la vorbele mele? Încotro fuge? [Roagă-l] să-i dea celei care-l iubește măcar acest din urmă zălog: să aștepte vînturile prielnice, care să-i facă fuga mai ușoară. Nu-i mai cer vechile legăminte de căsătorie, pe care le-a trădat, nu-i mai cer să se țină departe de splendidul Latium și să-și părăsească tronul: îl implor doar să-mi dea un mic răgaz, zadarnic, puțină liniște pentru a-mi stinge patima, pînă ce soarta mă va învăța să sufăr și să-mi plîng înfrîngerea. Ai milă de sora ta! Nu mai cer decît această ultimă favoare, pe care, dacă mi-o va îngădui, i-o voi întoarce îndoită, prin moartea mea.”

b. C. Valerius Catullus, *Carmina*, 64, 139-148:

„At non haec quondam blanda promissa dedisti / voce mihi, non haec miseram sperare iubebas, / sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos; / quae cuncta aerii discernunt irrita venti. / Nunc iam nulla viro iuranti femina credat, / nulla viri speret sermones esse fideles; / quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci, / nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt: / sed simul ac cupidae mentis satiata libidost, / dicta nihil meminere, nihil periuria curant.”

“Dar nu acestea sînt făgăduințele pe care mi le-ngînai odată, cu voce blîndă. Nu asta îmi porunceai să nădăjduiesc, nefericita de mine! Visam la fericirea nunții, la cununia pe care atîta mi-am dorit-o. De-acum, totul s-a risipit în vînt, neîmplinit. Fie ca nici o femeie să nu se mai încreadă în jurămintele bărbatului, fie ca nici una să nu se mai amăgească, nădăjduind că vorbele lui sînt demne de încredere. Cîtă vreme jinduiesc și sufletul lor plin de patimă îi îmboldește, bărbații nu se dau în lături de la nici un jurămînt, și nu-și cruță promisiunile; dar de îndată ce pofta inimii lor avide s-a domolit, nu-și mai aduc aminte de ce-au spus, și nu le mai pasă de încălcarea jurămintelor.”

1. Răspundeți pe scurt, furnizînd numai informațiile esențiale, la următoarele întrebări; la punctul c, completați spațiile goale din text cu numele proprii corespunzătoare:

a. Care sînt cele trei persoane (emițătorul mesajului, destinatarul său și mesagerul) din textul a)?

b. Din ce categorie de poeme face parte poemul 64? Ce alte tipuri de poeme incluse în culegerea catulliană mai cunoașteți?

c. Discursul, părăsită de către Tezeu, după ce-l ajutase să-și ducă la îndeplinire eroica misiune de distrugere a monstruosului, poate fi interpretat ca un ecou răsturnat al invectivelor pe care poetul însuși i le adresează frumoasei, care în poemele sale apare sub numele de, femeie fatală și nestatornică, așa cum ne demonstrează și portretul pe care i-l face, în discursul *Pro Caelio*. (10 puncte – 1 punct pentru fiecare răspuns).

2. Pornind de la cele două texte propuse, redactați un eseu cu tema: **Speciile epice în versuri – punct de convergență a tuturor celor trei genuri**. Pentru argumentare, folosiți-vă atât de conținutul fragmentelor cât și de forma lor. Puteți porni de la unul sau mai multe din următoarele aspecte: a) procedee de construcție și caracterizare a personajelor; atitudinea autorului față de acestea; b) rolul și simbolismul fiecărui personaj în structura poemului epic de mari dimensiuni; c) structura poemului epic de mici dimensiuni; ideile fundamentale ale alexandrinismului; d) caracteristici stilistice ale celor două pasaje: selecția lexicală și morfologică, tropi, topică; e) forma metrică – standard valoric și instrument. (25 puncte; 15 pentru ideile cuprinse în eseu, 5 pentru folosirea adecvată a fragmentelor propuse, 5 pentru calitățile redactării. O lucrare care nu răspunde cerinței va fi notată cu maximum 10 puncte, indiferent de calitățile sale intrinseci)

III. Practica limbii.

a. Traduceți în limba latină, fără să folosiți stil indirect și participiale relative sau absolute.

După ce Gallia fusese pacificată (*pacare*) de Caesar, pe când era consul Fufilius, acesta a fost întrebat (*quaero*) de un cetățean roman: „Este adevărat că Roma va fi stăpîna (*domina*) lumii pentru că așa este voința (*voluntas*) zeilor?” (10 puncte)

b. Oferiți o a doua variantă de traducere, în care să substituiți, ori de câte ori este posibil, propozițiile pe care le-ați folosit la punctul a) prin participiale sau infinitivale. Nu uitați să respectați regulile de concordanță a timpurilor. (10 puncte)

N.B.: În măsura în care variantele de traducere sunt corecte din punct de vedere gramatical, respectă sensul textului și cerințele formulate la cele două puncte, puteți modifica forma literală a textului românesc, substituind diateza activă prin pasiv (sau vice versa) și circumstanțialele prin relative. Nu uitați să redați în latină toate nuanțele din textul românesc (interogația, ordonarea evenimentelor în timp, et cetera).

Toate subiectele sunt obligatorii. Este permisă folosirea unui dicționar latin-român (sau latină – o limbă modernă). Timp de lucru – 3 ore. Din oficiu – 10 puncte.